

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-448/17

EOS KSI Slovensko s. r. o.
proti
Jánu Dankovi a Margitě Dankové

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Krajským soudem v Prešove (Slovensko)]

„Řízení o předběžné otázce – Spotřebitelské smlouvy – Směrnice 93/13/EHS – Zneužívající ujednání – Článek 4 odst. 2 a článek 5 – Povinnost sepsat ujednání jasným a srozumitelným jazykem – Článek 7 – Návrh k soudu podaný osobami nebo organizacemi, které mají oprávněný zájem na ochraně spotřebitelů před používáním zneužívajících ujednání – Vnitrostátní právní úprava podmiňující možnost sdružení na ochranu spotřebitelů stát se vedlejším účastníkem v řízení souhlasem spotřebitele – Spotřebitelský úvěr – Směrnice 87/102/EHS – Článek 4 odst. 2 – Povinnost uvést roční procentní sazbu nákladů v písemné smlouvě – Smlouva obsahující pouze matematický vzorec pro výpočet roční procentní sazby nákladů bez údajů nezbytných k provedení tohoto výpočtu“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (osmého senátu) ze dne 20. září 2018

1. *Ochrana spotřebitelů – Zneužívající ujednání ve spotřebitelských smlouvách – Směrnice 93/13 – Prostředky určené k zabránění používání zneužívajících klauzulí – Procesní autonomie – Zásada rovnocennosti – Vnitrostátní právní úprava podmiňující možnost sdružení na ochranu spotřebitelů vstoupit jako vedlejší účastník na podporu spotřebitele do řízení o platebním rozkazu tím, že uvedený spotřebitel tento platební rozkaz napadne – Nepřípustnost – Podmínka*

(Směrnice Rady 93/13)

2. *Ochrana spotřebitelů – Zneužívající ujednání ve spotřebitelských smlouvách – Směrnice 93/13 – Řízení o platebním rozkazu – Vnitrostátní právní úprava, která stanoví, že při vydání platebního rozkazu se přezkoumá zneužívající charakter smluvních ujednání – Svěření pravomoci vydat tento platební rozkaz úředníkovi, který nemá postavení soudce – Stanovení velmi krátké lhůty pro uplatnění práva na podání odporu – Požadavek odůvodnit odpor podaný spotřebitelem – Nepřípustnost – Podmínka*

(Směrnice Rady 93/13)

3. *Ochrana spotřebitelů – Zneužívající ujednání ve spotřebitelských smlouvách – Směrnice 93/13 – Oblast působnosti – Ujednání, která vymezují hlavní předmět smlouvy nebo se týkají ceny nebo odměny a služeb nebo zboží poskytovaných jako protiplnění – Ujednání týkající se nákladů na spotřebitelský úvěr – Ujednání sepsané jasným a srozumitelným jazykem – Kritéria posouzení – Neuvedení úrokové sazby, roční procentní sazby nákladů a údajů nezbytných k výpočtu poslední uvedené sazby – Rozhodující skutečnost při posouzení vnitrostátním soudem*

(Směrnice Rady 93/13, čl. 4 odst. 2)

1. Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách, ve spojení se zásadou rovnocennosti, musí být vykládána v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená v původním řízení, která neumožňuje organizaci na ochranu spotřebitelů, aby v zájmu spotřebitele vstoupila jako vedlejší účastník do řízení o platebním rozkazu týkajícím se individuálního spotřebitele a podala proti takovému rozkazu odpor, pokud jej nenapadne uvedený spotřebitel, v případě, že uvedená právní úprava skutečně podřizuje vstup sdružení na ochranu spotřebitelů jako vedlejších účastníků do sporů spadajících do unijního práva méně příznivým podmínkám, než jaké platí pro spory spadající výlučně do vnitrostátního práva, což musí ověřit předkládající soud.

(viz bod 43, výrok 1)

2. Směrnice 93/13 musí být vykládána v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená v původním řízení, která sice stanoví, že při vydání platebního rozkazu proti spotřebiteli se přezkoumá zneužívající charakter ujednání obsažených ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem, ale zaprvé pravomoc vydat tento platební rozkaz svěřuje správnímu úředníkovi soudu, který nemá postavení soudce, a zadruhé stanoví lhůtu patnácti dní pro podání odporu a vyžaduje, aby byl odpor věcně odůvodněn, v případě, že takový přezkum i bez návrhu není vyžadován ve stadiu výkonu uvedeného platebního rozkazu, což musí ověřit předkládající soud.

Okolnost, že vnitrostátní právní úprava svěřuje pravomoc v oblasti vydávání platebních rozkazů úředníkovi, který nemá postavení soudce, nemůže ohrozit zachování užitečného účinku směrnice 93/13, pokud soud musí provést přezkum neexistence zneužívajících ujednání v předmětné smlouvě ve fázi výkonu platebního rozkazu nebo v případě odporu proti němu.

Jak ovšem bylo připomenuto v bodě 46 tohoto rozsudku, existence takového přezkumu až ve stadiu podání odporu může zajistit užitečný účinek směrnice 93/13 pouze v případě, že spotřebitelé nejsou od podání takového odporu odrazeni.

V projednávané věci přitom stanoví vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení lhůtu pouze patnácti dní, během níž spotřebitel může podat odpor proti platebnímu rozkazu, a kromě toho od něj vyžaduje, aby svůj odpor věcně odůvodnil.

Při takové právní úpravě tedy existuje nezanedbatelné riziko, že dotyčný spotřebitel odpor nepodá, a že tudíž soud nemůže i bez návrhu přezkoumat neexistenci zneužívajícího ujednání v předmětné smlouvě.

(viz body 50–54, výrok 2)

3. Článek 4 odst. 2 směrnice 93/13 musí být vykládán v tom smyslu, že v případě, kdy smlouva o spotřebitelském úvěru zaprvé neuvádí roční procentní sazbu nákladů a obsahuje pouze matematický vzorec pro výpočet této roční procentní sazby nákladů, který není doplněn údaji nezbytnými k provedení tohoto výpočtu, a zadruhé neuvádí úrokovou sazbu, představuje tato okolnost rozhodující skutečnost v rámci analýzy toho, zda je ujednání uvedené smlouvy týkající se nákladů na úvěr sepsáno jasným a srozumitelným jazykem ve smyslu uvedeného ustanovení, kterou provádí dotčený vnitrostátní soud.

Neuvedení údaje o RPSN ve smlouvě o úvěru může představovat rozhodující skutečnost v rámci analýzy toho, zda je ujednání této smlouvy týkající se nákladů na úvěr, kterou provádí vnitrostátní soud, sepsáno jasným a srozumitelným jazykem ve smyslu článku 4 směrnice 93/13. Pokud tomu tak není, je tento soud oprávněn posoudit zneužívající povahu takového ujednání ve smyslu článku 3 této směrnice (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 16. listopadu 2010, Pohotovost, C-76/10, EU:C:2010:685, body 71 a 72).

Je třeba dodat, že neuvedení údaje o RPSN ve smlouvě o úvěru musí být postavena na roveň situace, kdy, jako ve věci v původním řízení, smlouva obsahuje pouze matematický vzorec pro výpočet této RPSN, který není doplněn údaji nezbytnými k provedení tohoto výpočtu.

V takové situaci totiž nelze mít za to, že spotřebitel je při uzavření smlouvy plně obeznámen s podmínkami jejího budoucího plnění, a nezná tedy všechny skutečnosti, které mohou mít vliv na rozsah jeho závazku.

(viz body 65–68, výrok 3)